

BCO – Váš orchestr pro 21. století!

Další koncert:

24.04.2023 v 19:30 - VIDA! science centrum, BVV

INTERAKCE S VÍDOU

Schubert – tbc

Tristan Murail – Seven Lakes Drive

Edgar Mojdí – Koncert pro BCO a interaktivní tanečníky (objednávka BCO)

Edgar Mojdí – elektronika

Brno Contemporary Orchestra/ Pavel Šnajdr – dirigent

BCO finančně podporují:

Statutární město Brno, Ministerstvo kultury ČR

Mediační partneři:

OperaPlus, KlasikaPlus, Brno Město hudby, ČRo, HIS VOICE

www.bcorchestra.cz

JSME NA FACEBOOKU, INSTAGRAMU, TWITTERU a máme YOUTUBE kanál a NEWSLETTER

Změna programu vyhrazena.

**BRNO
CONTEMPORARY
ORCHESTRA**

11. koncertní sezona 2022/2023

KOMUNITNÍ PRÁCE A PARTICIPACE

Soudružnost, spolupráce, podvrtnost a pořádná bitka na konec

27. 2. 2023, Besední dům 19:30

MIRELA IVIČEVIĆ – Case White

BORIS ČAJKOVSKIJ – Koncert pro klavír a orchestr

UNSUK CHIN – Graffiti

- Palimpsest
- Notturmo urbano
- Passacaglia

VÍT ZOUHAR – Phaistos. Concerto for 15 Fighters (věnováno Pavlu Šnajdrovi a BCO)

Stano Slaviček – klavír

Brno Contemporary Orchestra / Pavel Šnajdr – dirigent

Besední dům je nejstarším kreativním centrem v Brně. Scházely se tam různé komunity a na jeho chodu participovala řada dobrovolníků. V rámci udržitelnosti se šetřilo energií a nejezdilo se auty. Od počátku se tam poslouchala contemporary music, četly se a prezentovaly bestselery, konaly se workshopy, dílničky a bujaré after párty. Gastro bylo sezonní, bio, lokální a fair trade. Budovaly se dobré sousedské vztahy a většina projektů byla edukativní, interaktivní a podporovala menšiny. Každý večer tam byla našlapaná show s chill out zónou, swap, show case čtení, event, nebo osobitý teambuilding s ambientním podkresem pro konverzaci. Až na technologie to byl velmi progresivní, inovativní a inspirativní prostor. Pevně věříme, že i dnes, 150 let po svém otevření, má Besední dům co nabídnout. Je místem, které utváří komunity a sociální bubliny vytržené z okolního světa. Když vstoupíte, stáváte se součástí něčeho mimořádného, stáváte se participantem BCO a členem komunity posluchačů, kteří od hudby očekávají něco nového a úžasného, nejen pořád opakované many a hitovky.

Zazní tři české a jedna světová premiéra. Skladba Mirely Ivičević je připomínkou statečného boje jugoslávských partyzánů proti fašistické ose, při které zahynul i dědeček autorky. Klavírní koncert Borise Čajkovského je ukázkou možností virtuozity vsoudobé hudbě. Jeden nástroj a participant, kteří dotvářejí jeho vyznění. Jihokorejská, v Berlíně žijící skladatelka Unsuk Chin věnovala svoji skladbu subversivní komunitě Graffiti, a to vtom původním, ještě nezkomercializovaném významu. Na závěr zazní ve světové premiéře koncert pro patnáct bojovníků, pro patnáct členů souboru Brno Contemporary Orchestra. Podium se promění v bojový ring.

„NEW MUSIC IS NOT A GENRE [...], IT'S A WAY OF THINKING,“ prohlásila v jednom rozhovoru chorvatská skladatelka Mirela Ivičević. Studovala v Záhřebu u Željka Brkanoviče a posléze ve Vídni, nejprve u Klause-Petera Sattlera a konečně u Beata Furrera. Ve své tvorbě porušuje zaužívaná pravidla a pátrá po subverzivním potenciálu, který přebývá ve zvucích. Fragmenty reality, znělé i tušené, rekontextualizuje do volné a nespoutané hudební tvorby. Cíleně obhazuje estetický pluralismus a kulturní diverzitu. Její „Sonic Fictions“ se skládají z fragmentů a artefaktů soukromé, sociální a politické sféry. Do své hudby integruje řadu mimohudebních prvků, nikoliv však na úrovni programnosti, ale v pozicích nejazykové výpovědi o světě i o sobě. Skladba Case White, reflektující statečné a kruté boje jugoslávských partyzánů během světové války, byla napsána na zakázku Klangforum Wien v roce 2019 a dnes zazní v české premiéře.

Život i tvorba Borise Alexandroviče Čajkovského (1925–1996) by mohla posloužit jako typický a snad i ideální příklad nadaného skladatele proplouvajícího rozporuplným obdobím sovětského Ruska. Narodil se krátce po Říjnové revoluci do rodiny inženýra a doktorky, kteří jej od dětství vedli k literatuře a hudbě. Prošel si útrapami světové války, jakož i antiformalistickým tažením na konci čtyřicátých let. V té době studoval u Šostakoviče, který si jej dle vzpomínek velmi vážil, a snad i Čajkovskij alespoň vlažně protestoval proti vyloučení svého učitele z konzervatoře. Nepadl však v nemilost režimu a v podstatě po celý život figuroval ve vysokých svazových pozicích. Ve své tvorbě se několikrát vydal po cestách Nové hudby, ale vždy se navrátil k tonalitě a odkazu svého milovaného Musorgského. Čajkovského hudba by zřejmě v kontextu západní modernity byla označována za zpátečnickou a neprůbojnou, tak jako řada děl českých a slovenských skladatelů, ale s nástupem postmodernismu a v dnešním individualistickém pojetí nese prvky svébytného a originálního rukopisu. První klavírní koncert byl napsán v roce 1971, je bytostně virtuózní, ale jako by rytmus porazil melodii. Kompozice napsaná v roce, kdy byl normalizačním generálním

tajemníkem zvolen Gustav Husák, tak evokuje vliv amerického minimalismu spíš než šedivý tradicionalismus, který nikoho ani neurazil, ani nepřekvapil.

Dnes si většinou pod termínem graffiti představíme unifikované čmáranice na zdech nebo řemeslně pomalované stěny hvězdami showbusinessu a namnoze též reklamními slogany. V lepším případě si vzpomeneme na aktivistické projevy, které však ambiciózně vstupují do světa umění. Ale mnohdy zapomínáme, že odnepaměti, a dnes tomu není jinak, tvořili v ulicích anonymní tvůrci, kteří reagovali na společenské i osobní pocity a problémy, a ty přenášeli na stěny budov, parků i karosérie vozů hromadné dopravy. Svobodně a bez vedlejších zájmů dotvářeli, přetvářeli a okupovali veřejné, reklamou a businessem privatizované veřejné prostory. Tato spontánnost, odvaha, ale i neozkoušený um zaujaly nejednoho výtvarníka, ale též v Jižní Koreji narozenou a v Berlíně žijící skladatelku Unsuk Chin. Její hudba však není ani popisná, ani programová a ve výsledku především deklaruje kontrast mezi primitivismem a rafinovaností, která upoutala její pozornost na některých pozoruhodných příkladech street artu. První věta „Palimpsest“ je hyperaktivní, přebíhá od jednoho k druhému a nikde se nezastaví. Druhá věta „Notturmo urbano“ je zcela kontrastní. Začíná vzdálenými a postupně se přibližujícími zvuky zvonů, z nichž se odvozuje hudební dění. Vznikají jednoduché intervalové vztahy, které jsou zahlcovány stále více nástroji. Výsledkem je, že hudba osciluje mezi jednoduchostí a vysoce komplexní mikropolyfonií. Třetí, virtuózní věta, „Passacaglia“, je procházkou po ulici. Osm akordů, které žestě hrají po celou dobu, i když pokaždé jiným způsobem, je atakováno jakýmiis vzdechy ostatních nástrojů. Celkově se kompozice zmitá mezi rafinovaností a jednoduchostí, mezi emocemi a rozumem, mezi drsností a jemností, každopádně každý z hráčů se stává sólistou.

Na závěr zazní ve světové premiéře skladba hudebního skladatele a pedagoga Víta Zouhara. Ten o kompozici napsal: Pavel Šnajdr mě před časem požádal o koncert pro Brno Contemporary Orchestra. Když jsem o skladbě přemýšlel, zastavil jsem se až u vzpomínek a toho, čemu občas říkám „vzpomínková hudba“. Ohlédl jsem se nejen za formou, kterou mám rád, oněmi hudebními MMA zápasy mezi sólisty a orchestrem, ale také za tím, co mě stále přitahuje: měnící se kontext. A tak jsem se vrátil o mnoho let zpět k hudebním příběhům, které jsem použil v opeře „Noci Dnem“ (2005, 2008) a kantátě „Questions of Arianne“ (2014) a pustil jsem je společně s patnácti hudebními bojovníky do ringu. Přistoupil jsem k nim z pohledu populárních MMA fighterských zápasů. Výsledek je kdesi mezi patosem a humorem. Vše je opravdové, vážné, ale také stylizované, teatrální i humorné. A Phaistos? Φαιστός. Chvála, zapomenutým a nejen těm minojským, bojovníkům, fighters.

Viktor Pantůček